

Uppföljning av LRFs strategiska mål

Kvartalsrapport – Kvartal 3, 2021

Mål:

- Det reala produktionsvärdet för livsmedel skall växa med tre procent per år i primärledet.

Produktionsvärde: Högre priser ger tillväxt trots minskad volym

Prognosen för 2021 är en real tillväxt med fem procent. Det reala produktionsvärdet beräknas bli 24 procent högre än för basåren. Det är strax över treprocentmålet. Årets tillväxt beror främst på högre priser. Volymen är totalt sett lägre än 2020. Mjölken är den bransch som i absoluta tal står för störst tillväxt. Invägningen har ökat och priset ligger drygt 30 öre högre än förra året. Spannmålen står också för en stor del av tillväxten. Skörden blev visserligen en miljon ton lägre än förra året men värde-mässigt kompenseras det av att priset beräknas bli 50 öre högre. Nötkött, gris, kyckling och lamm beräknas också ha real tillväxt. Även det i huvudsak genom högre pris. Äggen beräknas tappa i värde till följd av produktionsbortfallet efter vårens utbrott av fågelinfluensa. Mervärdet för ekologiskt beräknas också minska eftersom de konventionella produkterna har ökat mer i pris än de ekologiska.

Volym: Lägre skörd och minskad volym av ägg, lamm och nötkött

Årets spannmålsskörd blev lägre än på länge om man undantar torråret 2018. Torka och regn vid fel tidpunkter sänkte skördeutfallet per hektar. Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning anger att skörden blev strax under fem miljoner ton spannmål. Vädret drabbade även foderärt och åkerbönor där skördarna blev 20 procent lägre än förra året. Oljeväxterna fick också lägre hektarskördar men ökad areal gjorda att totalskörderna blev något högre än 2020.

Fågelinfluensan drabbade äggproduktionen hårt under våren. Tjugo procent av produktionen slogs ut från februari till och med juli. I augusti kom tecken på viss återhämtning. Nötkött visar också tecken på återhämtning av volymen men lamm har fortsatt att minska. Volymen gris och kyckling har ökat.

Sammanvägt med fasta priser är prognosen att den producerade volymen blir fyra procent lägre än 2020.

Priser: Högre pris för spannmål, oljeväxter och animalier

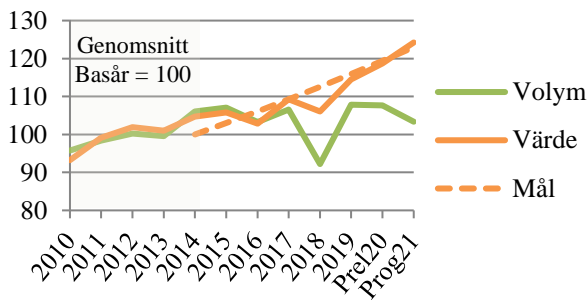
Under tredje kvartalet har priserna rusat i höjden för många produktionsmedel men också för ett antal produkter. Totalt sett är det en real prisökning med sju procent både för produkter och produktionsmedel. Det är dock stora skillnader inom respektive grupp. Bland produktionsmedlen är det energi, gödning, foder och byggnader som stigit mest. Bland produkterna är det spannmål, oljeväxter, lamm, ägg och mjölk som ökat mest under tredje kvartalet jämför med samma tid året före. Frukt, bär och potatis har däremot sjunkit i pris sedan tredje kvartalet 2020. Sockerbetor och gris har oförändrat nominellt pris. Det innebär att det reala priset har sjunkit i takt med inflationen. De stora prisändringarna påverkar enskilda företag på olika sätt. Vissa kan kompensera högre kostnader med högre produktpris men för andra pressas lönsamheten när kostnaderna ökar utan att produktpriset stiger.

Export: Ökat exportvärde under tredje kvartalet

Exportvärdet ökade under tredje kvartalet. Exporten var åtta procent högre än under andra kvartalet och fem procent högre än under tredje kvartalet 2020. Jämför med andra kvartalet var ökningen störst för omalen spannmål. Produkter av spannmål och levande djur har också ökat kraftigt medan exporten av mjölk och grädde har minskat. Jämfört med samma kvartal året före är det nästan omvänt, exporten av omalen spannmål har minskat medan exporten av mjölk och grädde har ökat.

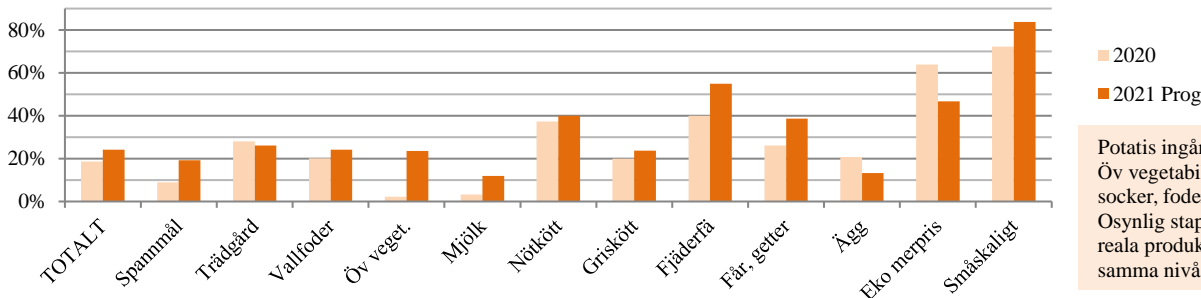
Ökningen har inte kunnat kompensera fullt ut för bortfallet under första kvartalet. Hittills i år är det reala exportvärdet en procent lägre under än under samma tid 2020 men ändå 32 procent högre än under samma tid för basåren. Exportvärdet har räknats om till jordbruksledet genom en schablonmässig rensning från produkter utan svensk råvara och från förädlingsvärden som stannar i förädlingsledet.

Värde (realt) och volym, index:

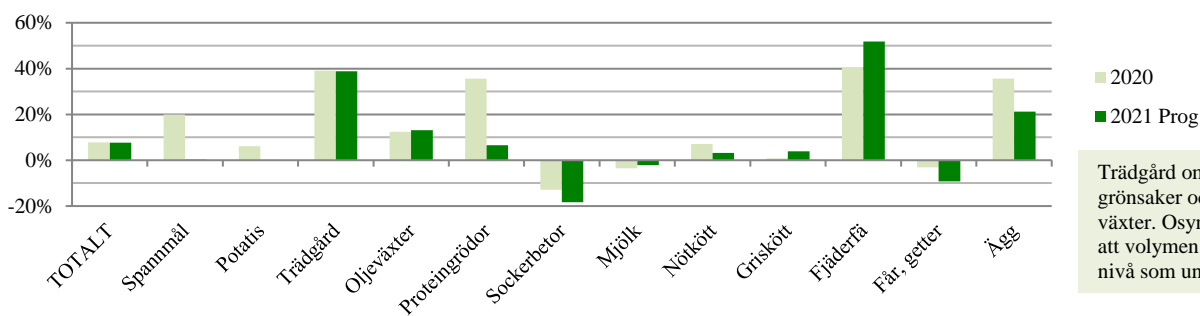
LRFs strategiska mål startar i ett genomsnittligt värde för åren 2010-2014. Det ligger som index hundra i diagrammet. 2014 var både värdet och volymen högre än genomsnittet för perioden vilket innebär att måluppfyllelsen var god i startpunkten. Från 2014 och framåt är målet att det reala värdet skall öka med tre procent per år. Räknat med en ränta på ränta effekt innebär det att målet är 23 procent för 2021 jämfört med basåren. Prognosen är att produktionsvärdet ökar med fem procent under 2021 jämfört med 2020. Målet kommer i så fall uppnås med viss marginal i år trots att värdet låg strax under målet 2020.

Produktionsvärdets utveckling jämfört med basåren 2010-2014:

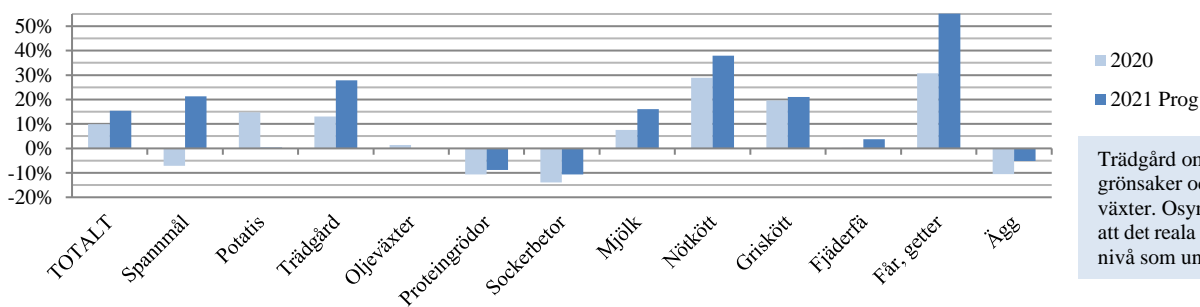
Potatis ingår i trädgård. Öv vegetabilier är oljväxter, socker, foderärt och åkerböna. Osynlig stapel betyder att det reala produktionsvärdet är på samma nivå som basåren.

Volymutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter. Osynlig stapel betyder att volymen är på samma nivå som under basåren.

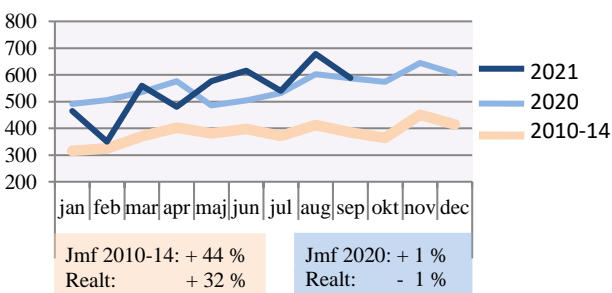
Real prisutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter. Osynlig stapel betyder att det reala priset är på samma nivå som under basåren.

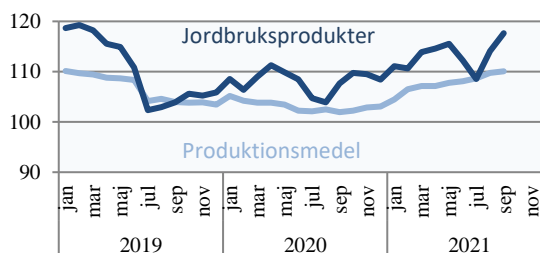
Exportutvecklingen:

Export av jordbruksvaror och livsmedel
(värde i jordbruksledet, milj kr nominellt)

Prisutvecklingen:

Prisutveckling, realt index (Genomsnittet 2010-2014 = 100)

Spannmål

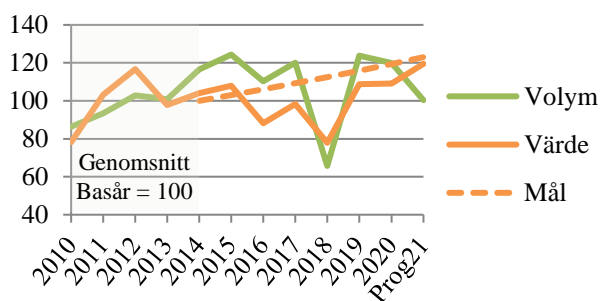
Högre pris kan ge real tillväxt trots låg skörd

Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning indikerar att spannmålsskörden blev strax under fem miljoner ton. Det är något lägre än i den tidigare prognosen. Det är också betydligt lägre än på flera år om man undantar torråret 2018. Arealerna med de högavkastande höstsådda grödorna var stora, men extremt väder i form av både torka och regn vid fel tidpunkter sänkte skördeutfallet per hektar, särskilt för de vårsådda grödorna.

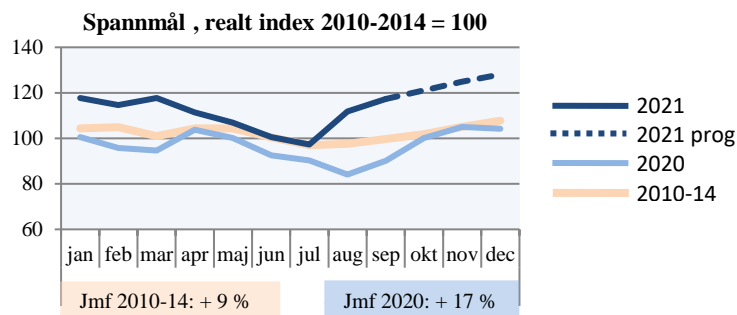
Priset för spannmål är klart högre än förra året. Redan under vår och sommar var priserna högre än 2020. Låga skördar i stora delar av världen har dessutom gjort att priserna har stigit rejält under hösten. Prognosen för 2021 blir ett genomsnittligt pris på 1,94 kronor per kilo för all spannmål under hela året.

Slår prognosen för volym och pris in kommer det reala produktionsvärdet att stiga med 10 procent och hamna 20 procent över basåren. Det är strax under det generella målet som är 23 procent för 2021.

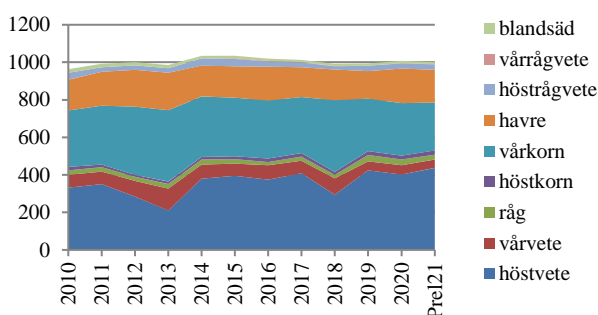
Värde (realt) och volym:

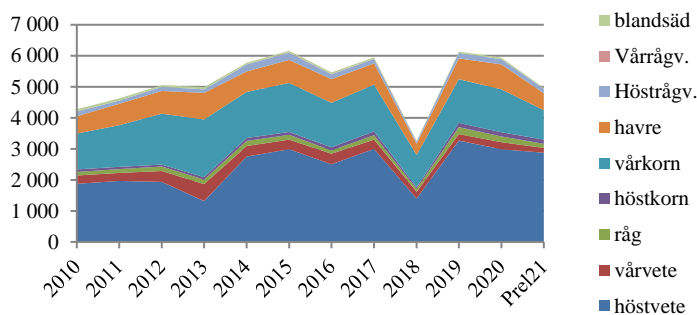
Prisutvecklingen:

Arealutvecklingen:

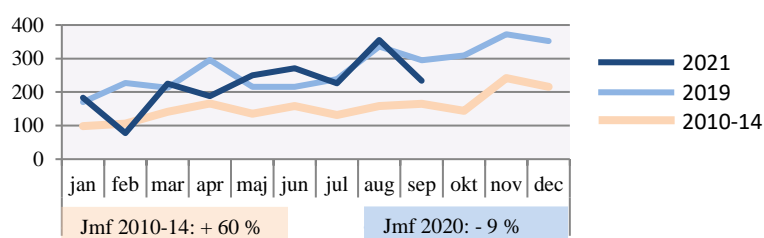

Volymutvecklingen:

Exportutvecklingen:

Export av spannmål och produkter därav
miljoner kr vid gård löpande priser

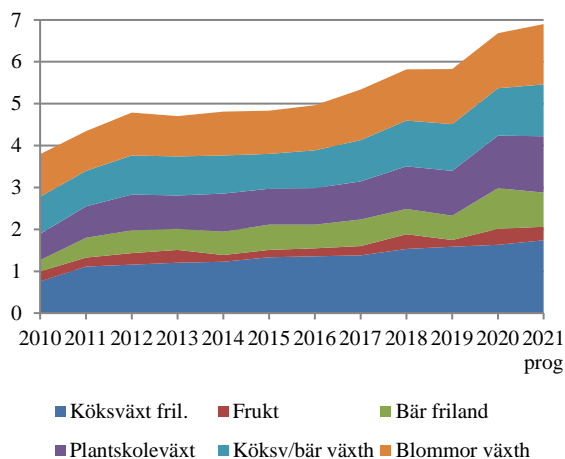
Grönsaker, frukt, bär samt prydnadsväxter

Fortsatt real tillväxt enligt osäker prognos

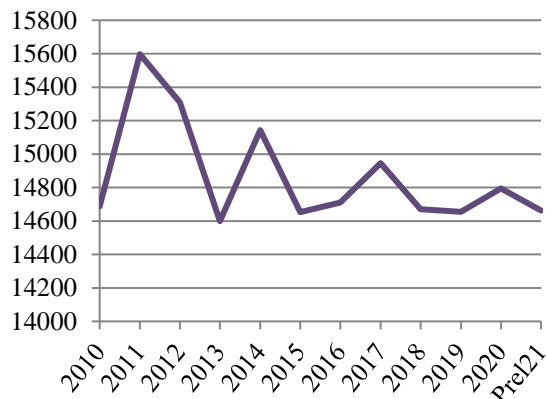
Prognosen för 2021 är mycket osäker. Jordbruksverkets arealuppgifter indikerar minskad areal frilandsodling. Det finns ännu inga data för odlingen i växthus men trenden är ökad yta. Prisindex för de tre första kvartalen indikerar att priserna har stigit med 11 procent för prydnadsväxter och med 9 procent för grönsaker. Priserna för frukt och bär verkar däremot ligga 19 procent lägre än förra året.

Avsaknaden av aktuella skördeuppskattningar och kraftiga svängningar i pris skapar stor osäkerhet i prognosen. Med reservation för denna osäkerhet indikerar prognosen ett ökande reallt produktionsvärde 2021. Nominellt beräknas produktionsvärdet öka som i diagrammet nedan. När inflationen är borträknad blir prognosen en real tillväxt på två procent. Det reala produktionsvärdet för grönsaker, frukt, bär samt prydnadsväxter skulle då hamna 39 procent över basåren 2010-2014 vilket är långt över det generella målet.

Värdeutvecklingen: Milj kr

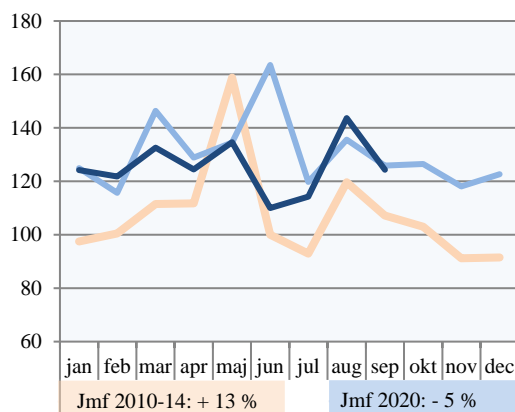

Arealutvecklingen: Friland (ha)

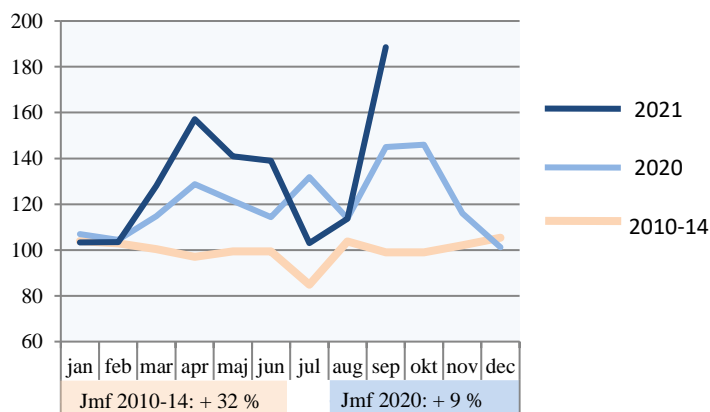

Prisutvecklingen:

Frukt o grönsaker, reallt 2010-2014=100

Prydnadsväxter, reallt 2010-2014 = 100

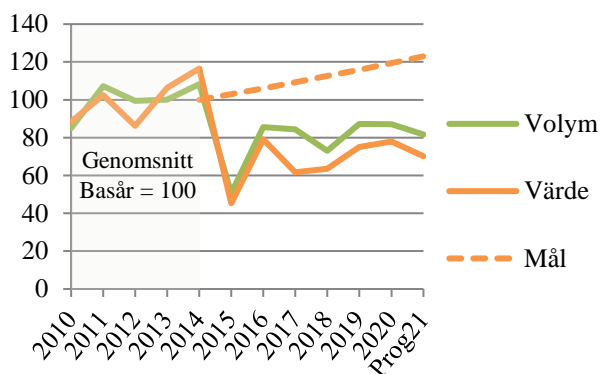

Sockerbetor

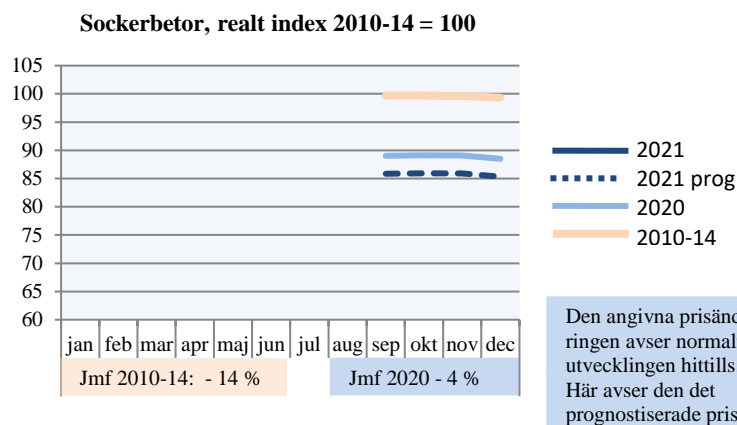
Lägre skörd och lägre pris riskerar medföra sänkt realt värde

Prognosen för sockerbetorna är mycket osäker. Priset för sockerbetor beräknas bli oförändrat i Euro. Stärkt krona och inflation gör då att det reala priset förväntas gå ner. Skörden prognostiseras också bli lägre än förra året. Prognosen för 2021 bygger på en hektarskörd i nivå med genomsnittet de senaste fem åren (förutom 2018) kombinerat med årets areal. Arealen är 4 procent mindre än 2020. Totalt beräknas det reala produktionsvärdet minska med 10 procent och hamna 30 procent under basåren.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

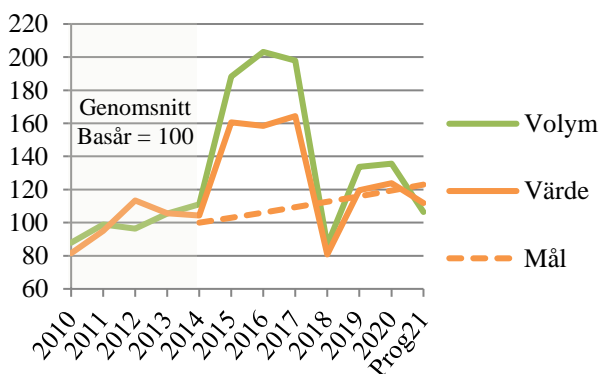
Proteinfodergrödor

Låg hektarskörd sänker värdet trots högre pris och ökad areal

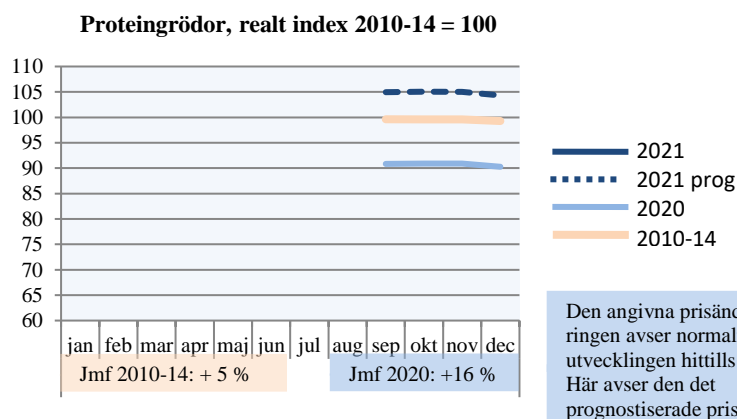
Arealen med foderarter och åkerbönor har ökat 2 procent i år. Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning indikerar dock att hektarskördarna för foderärt och åkerbönor är 20 respektive 24 procent lägre än förra året. Den sammanlagda skörden av foderarter och åkerbönor beräknas nu till 103 000 ton. Det är lägre än i den tidigare prognosen men ändå 6 procent högre än under basåren.

Priset är osäkert men de terminspriser som finns indikerar att priset blir klart högre än 2020. Trots det prognostiseras det reala produktionsvärdet minska med 10 procent till följd av lägre skörd. Det hamnar då 12 procent över basåren vilket är lägre än det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

Mjök

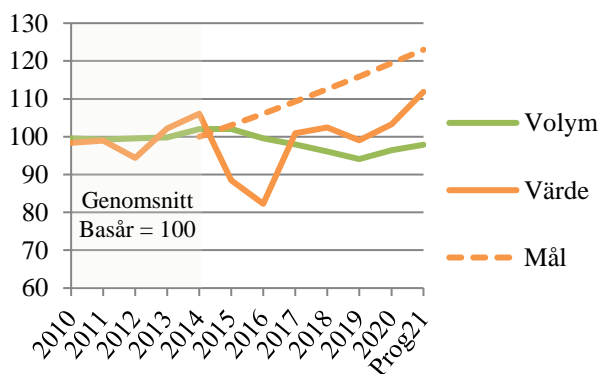
Högre pris genererar real tillväxt

Invägningen ökade under första halvåret men under tredje kvartalet har ökningen uteblivit. Invägningen var till och med något lägre under tredje kvartalet i år än förra året. Prognosen i förra kvartalsrapporten byggde på fortsatt ökning. Den får nu sänkas till att invägningen blir drygt en procent högre än förra året räknat för hela året.

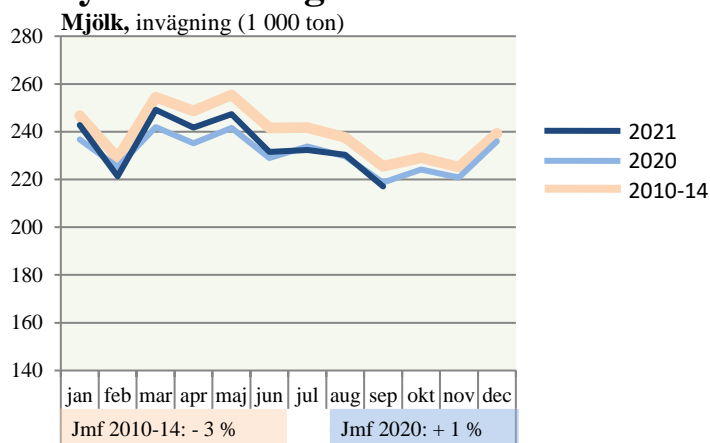
Priset för konventionell mjök har legat klart högre än förra året under tredje kvartalet. Prisskillnaden har dock minskat under kvartalets gång. De preliminära prisuppgifterna, som bygger på Arla-noteringen, indikerar emellertid att priset har stiger kraftigt i november och december. Prognosen för hela året justeras därför upp så att priset blir drygt 30 öre högre än 2020.

Slår prognoserna för pris och volym in kommer det reala produktionsvärdet att öka med 8 procent och hamna 12 procent högre än basåren 2010-2014. Trots ökningen är det långt under det generella målet. Mervärdet för ekologisk mjök ingår inte, det redovisas under ekologiskt.

Värde (realt) och volym, index:

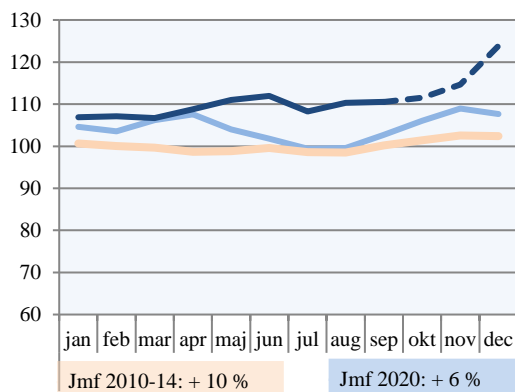

Volymutvecklingen:

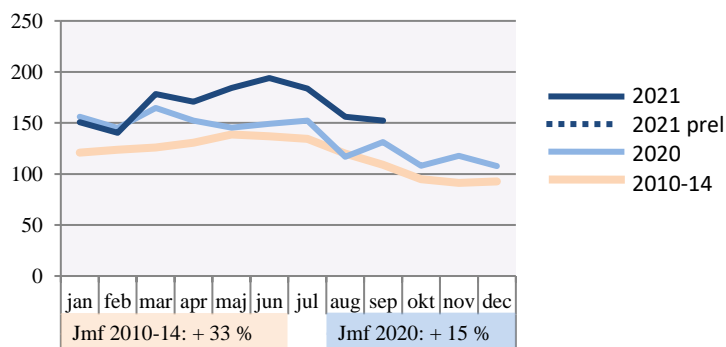
Prisutvecklingen:

Mjök, realt index 2010-2014 = 100

Exportutvecklingen:

Export av mjök och mjökprodukter
miljoner kr vid gård löpande priser

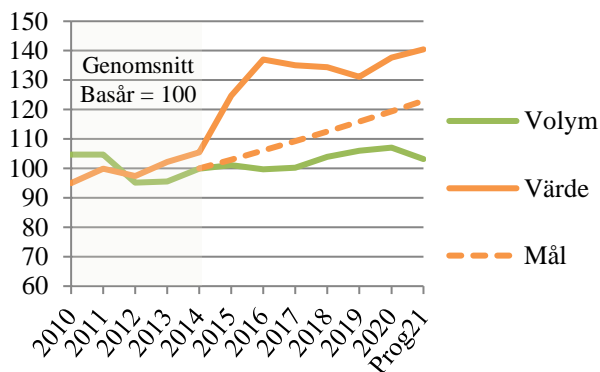
Nötkött

Viss återgång till en normal marknad under tredje kvartalet

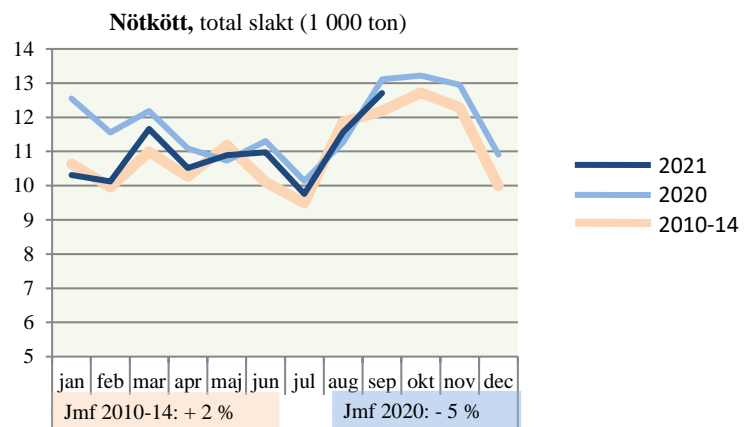
Marknaden för nötkött har börjat återgå till ett mer normalt läge. Pandemieffekten, där delar av konsumtionen flyttades från restauranger till hemmen, har börjat klinga av. Restaurangerna har fått hålla öppet och allt fler har återgått till att arbeta på arbetsplatserna. Volymtappet som var en följd av torkan 2018 har också börjat klinga av. Under tredje kvartalet var slaktvolymen fortfarande lägre än vid samma tid året innan men skillnaden var mindre. Priset var också högre men även där var skillnaden mindre. Under tredje kvartalet låg priset 5 procent högre än samma tid 2020. Det kan jämföras med en pris-skillnad på 6 procent under första halvåret. När det gäller volymen var bortfallet 1 procent under tredje kvartalet men hela 7 procent under första halvåret. Bortfallet var störst i början av året.

Prognosen för hela 2021 är att ett vägt pris för allt nötkött hamnar strax över 45 kronor per kilo. Det är 7 procent högre än förra året. Volymen beräknas minska med 4 procent. Det reala produktionsvärdet kan då öka svagt och hamna 4 procent över basåren 2010-2014. Det är långt över det generella målet.

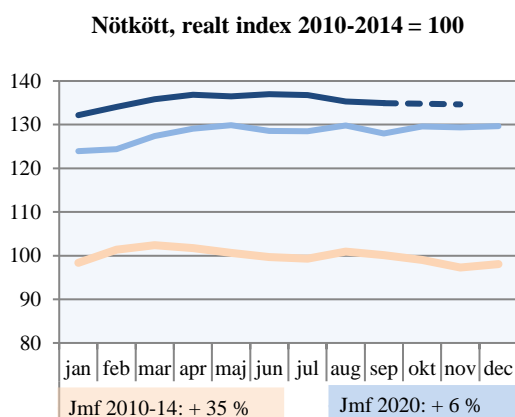
Värde (realt) och volym, index:

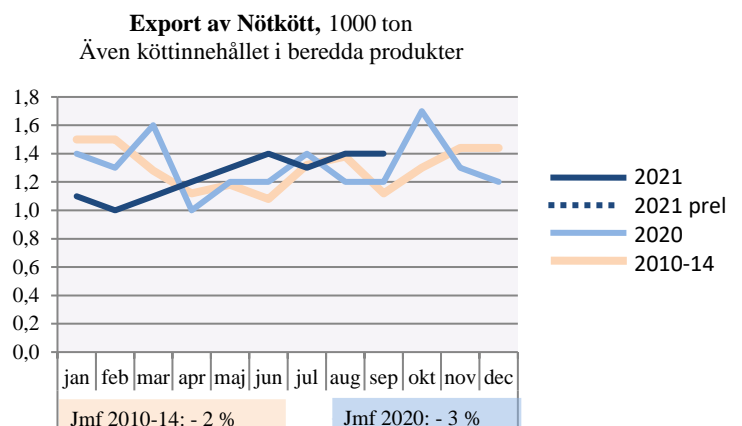
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

Griskött

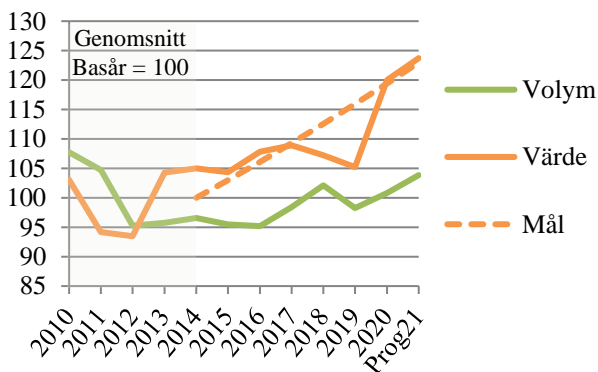
Real tillväxt genom ökad volym när priset sjunker med inflationen

Avräkningspriset har legat stilla under 2021 men inflationen har tagit fart. Därmed har det reala priset varit svagt sjunkande. Under första kvartalet låg det reala priset tre procent högre än under 2020. Under andra kvartalet låg det i nivå med året före men sedan augusti har det reala priset legat lägre än samma månad året före. Prisnedgången under 2021 har viss inverkan på skillnaden mot förra året men den viktigaste förklaringen är att priset steg under 2020. Den ökningen var delvis påverkad av pandemin.

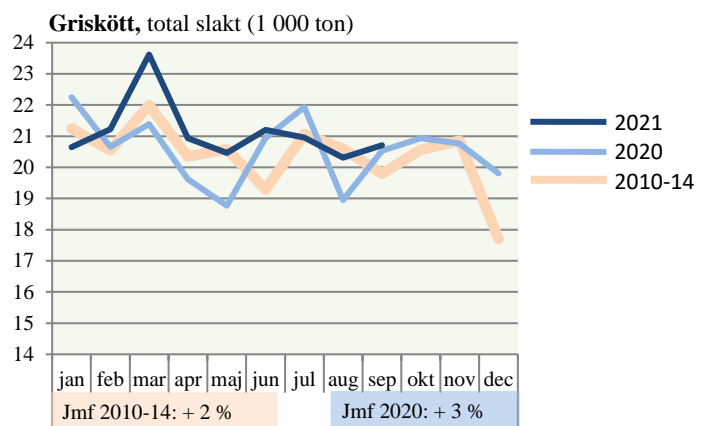
Volymen fortsätter att öka men ökningstakten avtar. Under tredje kvartalet låg volymen en procent högre än samma kvartal året före. Det kan jämföras med fem procent under andra kvartalet och två procent under första. Prognosen för hela året är att volymen ökar med tre procent jämfört med 2020.

Sammantaget blir prognosen för 2021 en real tillväxt med tre procent. Det reala produktionsvärdet hamnar då 24 procent högre än basåren 2010-2014 vilket är något över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

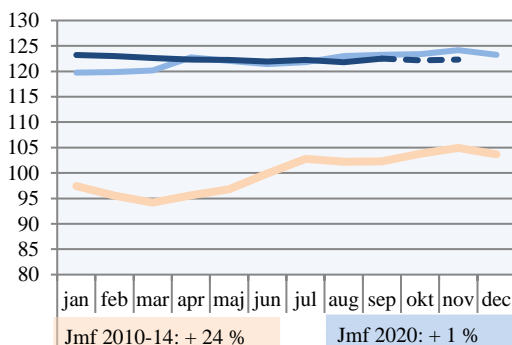

Volymutvecklingen:

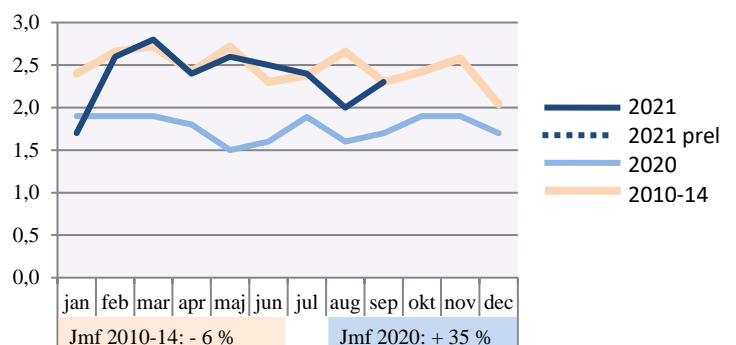
Prisutvecklingen:

Gris, realt index 2010-2014 = 100

Exportutvecklingen:

Export av Griskött, 1000 ton
Även köttinnehållet i beredda produkter

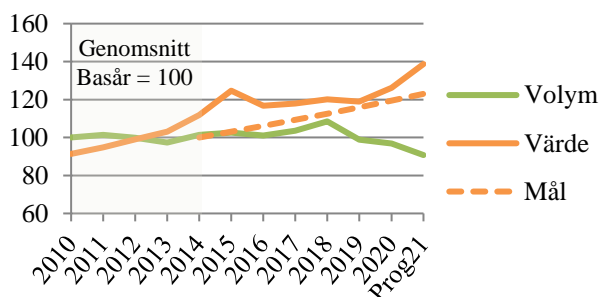
Lammkött

Fortsatt fallande volym trots högre pris

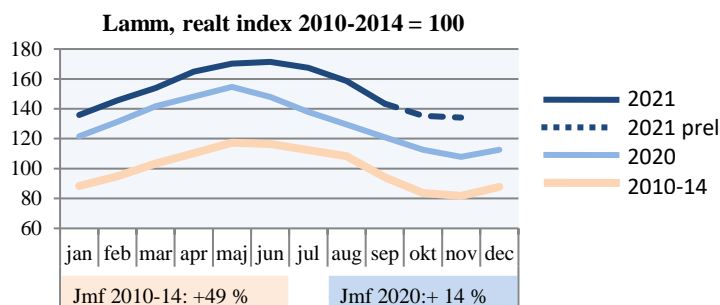
Den svenska lammproduktionen påverkades kraftigt av torkan 2018. Många valde att slakta ut hela eller delar av sina besättningar vilket gav en ökad volym då men minskande volymer sedan dess. Tredje kvartalet i år fortsatte nedgången. Den slaktade volymen var tio procent lägre än samma tid året före. Frågan är dock om torkan fortfarande spelar in eller om minskningen nu beror på något annat. Lönsamheten bör dock vara bättre än på länge. Priset har ökat markant. Under tredje kvartalet låg priset 21 procent högre än året innan och 49 procent högre än under basåren. I båda fallen efter det att inflationen räknats bort.

Prognosen för 2021 är att volymen minskar med sex procent jämfört med 2020 men att priset blir 17 procent högre. Slår det in kommer det reala produktionsvärdet öka med tio procent. Det hamnar då 39 procent högre än för basåren 2010-2014 vilket är långt över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

Kyckling

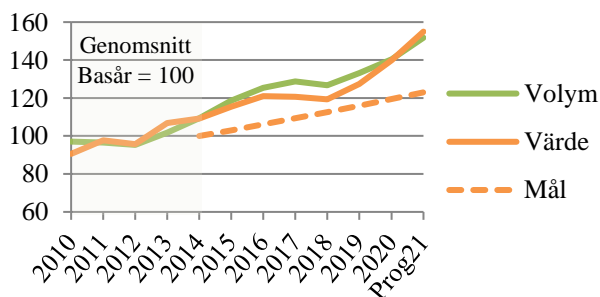
Real tillväxt genom ökande volym och något högre pris

Kycklingen prognostiseras få fortsatt hög tillväxt under 2021. Tredje kvartalet låg volymen nio procent högre än samma kvartal 2020. Prognosen för hela 2021 är att volymen fortsätter öka och att det blir en ökning med åtta procent för hela året.

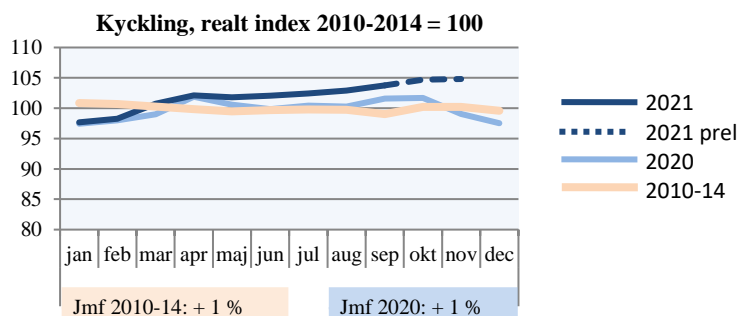
Priset verkar också ha stärkts. Under tredje kvartalet låg det reala partipriset i genomsnitt två procent högre än samma tid året före. Det är dock oklart vilket genomslag det har fått i producentled. Det saknas uppgifter om priset i den officiella statistiken. Istället används ett pris från Hushållningssällskapens produktionsgrenskalkyler på årsbasis medan de löpande förändringarna månad för månad hämtas från prisutvecklingen för det partipris som rapporteras in till EU. Det räknas sedan om till producentpris.

Sammantaget beräknas det reala produktionsvärdet öka med elva procent. Det hamnar då 55 procent över basåren vilket är långt över det generella målet på 23 procent för 2021.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

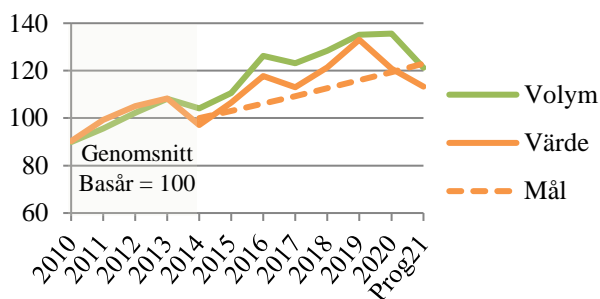
Ägg

Fågelinfluensan har medfört produktionsbortfall och brist på ägg

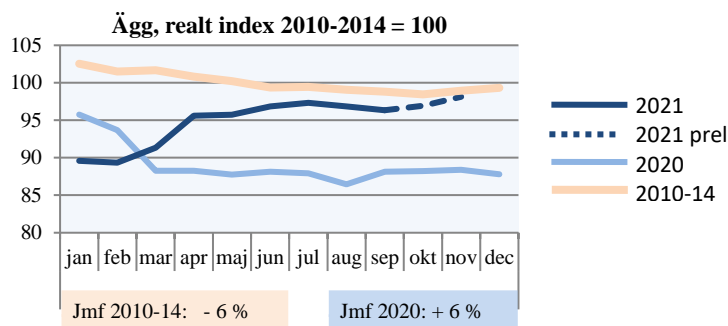
Fågelinfluensan drabbade äggproduktionen hårt under våren. Tjugo procent av produktionen slogs tillfälligt ut eftersom 1,5 miljoner värphöns och 700 000 unghöns avlivades på drabbade anläggningar. Volymtappet på 20 procent gällde under ett halvår, från februari till och med juli. I augusti verkar produktionen ha börjat återhämta sig. Då var volymen bara fyra procent under nivån året före. Hur utvecklingen varit därefter är oklart eftersom statistiken släpar efter.

Produktionsbortfallet skapade brist på marknaden och priset för ägg har gått upp. Prisökningen började i mars och har sedan fortsatt. Under andra kvartalet låg priset nio procent högre än samma tid året innan och under tredje kvartalet låg det elva procent högre än året innan. Prognosen för helåret är att volymen minskar med elva procent och att det reala produktionsvärdet minskar sex procent. Det hamnar i så fall 13 procent över basåren vilket är under det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

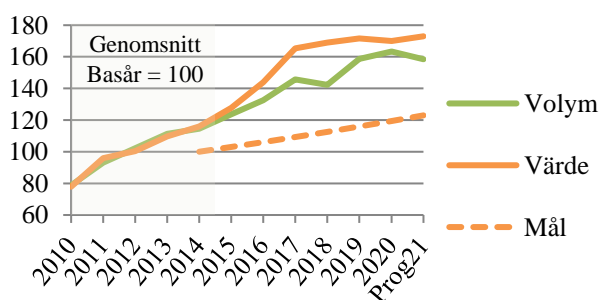

Ekologiskt

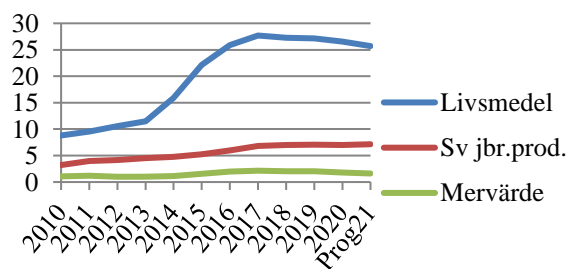
Minskad produktion, högre prisnivå men lägre merpris

Försäljningen av ekologiska livsmedel minskade med sju procent i handeln under kvartal tre. Det jämfört med samma kvartal året innan enligt Svenskt ekoindex från Ekologiska Lantbrukarna. Nedgången var störst för sådana produkter som kan produceras i Sverige. Nedgången beror delvis på en pandemi-rekyl där all försäljning i handeln minskat eftersom allt fler återgår till att äta vissa måltider på restaurang. De konventionella livsmedlen har dock en mycket svag nedgång. Andelen ekologiskt har därför minskat både när försäljningen ökade och nu när den minskar igen. I jordbruksledet märks trögheten på marknaden i att ekologiska produkter har en svagare prisutveckling än konventionella. Priset har stigit men merpriset har gått ner eftersom konventionella produkter har ökat mer. Skörden blev också låg vilket innebär att den totala volymen ekologiska jordbruksprodukter har gått ner. Prognosen för 2021 är att den producerade volymen minskar tre procent. Högre priser i jordbruksledet gör att produktionsvärdet ändå beräknas öka men mervärdet för ekologiskt beräknas minska med nio procent under 2021.

Värde (realt) och volym, index:

Marknaden för ekologiska produkter i olika led (miljarder kr)

Produktionsvärdets utveckling:

	Genomsnitt för basåren 2010-14			År 2020			Realt jfr med 2010-14	År 2021 Prognos			Realt jfr med 2010-14
	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr		Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	
Spannmål	4 955	1,49	7 382	5 942	1,46	8 672	9%	4 970	1,94	9 648	19%
Trädgård			6 325			8 735	28%			8 677	25%
Vallfoder	4 084	1,29	5 269	4 267	1,60	6 827	20%	4 214	1,70	7 175	24%
Öv veget.			2 118			2 336	2%			2 868	24%
Mjök	2 874	3,45	9 917	2 773	3,99	11 053	3%	2 814	4,32	12 160	12%
Nötkött	132	30,62	4 033	141	42,38	5 976	37%	136	45,58	6 192	40%
Griskött	245	14,95	3 656	247	19,20	4 735	20%	254	19,53	4 959	24%
Fjäderfä	115	9,44	1 089	162	10,15	1 645	40%	175	10,56	1 851	55%
Får, getter	4,1	39,15	159	4	54,96	216	26%	4	65,53	241	39%
Ägg	96	12,83	1 228	130	12,33	1 600	21%	116	13,13	1 523	13%
Ekologiskt			1 015			1 795	64%			1 633	47%
Småskaligt			683			1 269	72%			1 376	84%
TOTALT			42 874			54 858	19%			58 305	24%

Volymutvecklingen:

	Kvartal 3 2021 (1000 ton)	Ändr. jämfört med kvartal 3 2020	Prognos för 2021 (1000 ton)	Utfall 2020 (1000 ton)	Förändring mot 2020 enl prognos
Spannmål			4 970	5 942	-16%
Potatis				826	-6%
Mjök	680	0%	2 814	2 773	1%
Nötkött	34	-1%	136	141	-4%
Griskött	62	1%	254	247	3%
Kyckling	46	9%	175	162	8%
Lammkött	1	-10%	3,7	3,9	-6%
Ägg	29	-10%	116	130	-11%

Real prisutveckling:

Produkt	Kvartal 3 2021			Kvartal 3 2021			
	Kv3-21/ Kv2-21	Hittills21/ motsv 20	Hittills jfr 2010-14	Produktions- medel	Kv3-21/ Kv2-21	Hittills21/ motsv 20	Hittills jfr 2010-14
Spannmål	2%	17%	9%	Utsäde	0%	-1%	-6%
Industrigrödor	0%	-2%	20%	Energi	8%	11%	5%
Frukt/grönsak.	4%	-5%	13%	Gödning*		4%	-4%
Potatis	-18%	-16%	-20%	Växtskydd	-1%	-2%	9%
Blom./plantsk.	-7%	9%	32%	Veterinär*		1%	19%
Nötkreatur	-1%	6%	35%	Djurfoder	0%	7%	9%
Gris	0%	1%	24%	Uh utrustning	0%	0%	7%
Får och getter	-7%	14%	49%	Uh byggnader	3%	5%	7%
Fjäderfä	1%	1%	1%	Övr löpande	0%	0%	5%
Mjök	-1%	6%	10%	Maskiner	3%	2%	19%
Ägg	1%	6%	-6%	Byggnader	4%	6%	7%
TOTALT	-0,6%	5,0%	12,1%	Totalt	1,7%	4,4%	7,8%

* Uppgift saknas för gödning och veterinär för kvartal 2 och kvartal 3. Hittills avser enbart kvartal 1 för dessa.

Exportutvecklingen:

Värde i primärledet

	Kvartal 3 2021 (milj kr)	Ändr. jämfört med kvartal 3 2020	Real ändring hittills under 2021	Real ändring hittills jämfört med 2010-14
Spannmål och varor därav	815	-6%	-11%	46%
Frukt och köksväxter	81	2%	0%	19%
Oljefrön, oljor och fetter	31	-32%	-29%	-6%
Mjök, mejeriprod. & ägg	523	21%	10%	20%
Djur, kött och köttvaror	237	31%	7%	36%
Öv. livsmedelsprodukter	119	3%	5%	28%
Total	1673	7%	53%	102%